

SERBEST BÖLGELER

Gediz GÜLŞEN / 2023

SERBEST BÖLGE KAVRAMI

- Ülkenin siyasi sınırları içinde olmakla beraber gümrük bölgesi dışında sayılan,
- Ülkede geçerli ticari, mal ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı,
- Sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerlerdir.

SERBEST BÖLGELERİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- Serbest bölgeler siyasal yönden bağımsız değildir, ancak gümrük dışı bırakılmış alanlardır.
- Serbest bölgeler sınırlandırılmış bir yerdir ve genellikle şehrin sadece bir kısmını kapsar.
- Serbest bölgeler ikamet alanı değildir.
- Serbest bölgeler özellikli bir yönetime sahiptir.
- Serbest bölgeler ticari faaliyetlerin yoğunlaştığı ve odaklandığı yerlerdir.
- Serbest bölgelerdeki bütün parasal işlemler konvertibl dövizlerle yapılmaktadır.

SERBEST BÖLGELERİN KURULUŞ AMACI

- İhracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek
- Doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak
- İşletmeleri ihracata yönlendirmek
- Uluslararası ticareti geliştirmek

SERBEST BÖLGELERİN İŞLEVİ

- Ülkeye yabancı sermaye ve teknolojilerin getirilmesine imkan sağlayacak uygun zemin yaratılması
- Sanayicinin ihtiyaç duyduğu bazı hammadde ve ara malların kolaylıkla, istenilen miktarda ve zaman kaybı olmadan temin edilebilmesi
- Sağlanan teşvik ve avantajlarla düşük maliyetli mal üretimi ve ihracı
- Türkiye dışından gelen malların transit olarak diğer ülkelere satımı
- Yeni istihdam olanaklarının yaratılması

SERBEST BÖLGELERİN TARİHÇESİ

- 1983 yılında kurulan birinci Turgut Özal Hükümetinin ekonomiyi tamamen liberal prensipler üzerine inşa ederek uygun ortamı yaratması ve bu görüşler doğrultusunda hazırlanan “Serbest Bölgeler Kanunu”nun 1985 yılında yürürlüğe girmesi, Türkiye’de serbest bölgeciliğin miladı kabul edilebilir.

- Ülkedeki liberal ekonomi iklimi, çıkarılan bu yasa ile verilen imkanlar, siyaset ve bürokrasinin inanmışlığı ve kararlılığı Türkiye'yi kısa zamanda yaşayan, işleyen, serbest bölge uygulamaları ile tanıştırmıştır.
- En son 2017 yılında 6772 sayılı Kanun'la revize edilen 3218 sayılı “Serbest Bölgeler Kanunu” halen yürürlüktedir.

- 1985’de Mersin ve Antalya, 1987’de Ege, 1990’da Atatürk Havalimanı ve Trabzon serbest bölgeleri ilkler oldular.
- Serbest bölgelerin sayısı hızla artarak 2000’li yılların başlarında 21 adete ulaştı. Adeta bir moda haline geldi. Her şehir kendisinin de bir serbest bölgesinin olması arzusu ile harekete geçti.
- Çoğu spekülâtif, ekonomik gerçeklere dayanmayan bu talep ve girişimler, mevcut serbest bölgelerin canlanamaması nedeniyle bir süre sonra eski hareketliliğini yitirdi.

- Günümüzde ülkemizde 19 faal serbest bölge bulunmaktadır.
- Son verilere göre 2.161'i yerli, 767'si yabancı olmak üzere toplam 2.928 firma serbest bölgelerde faaliyettedir.
- 19 serbest bölgenin toplam ticaret hacmi 32 milyar dolardır.
- Ege Serbest Bölge'de gerçekleşen dış ticaret hacmi 2022 yılında 5,3 milyar dolardır.

- 2022 yılında Türkiye'nin toplam ihracatının yüzde 4,5'i serbest bölgelerden gerçekleşmiştir.
- En yüksek ihracat sağlayan Serbest Bölge 2 milyar 491 milyon dolarla Ege Serbest Bölge olmuştur. Mersin Serbest Bölgesi 1 milyar 500 milyon dolarlık katkı ile ikinci, Bursa Serbest Bölgesi 1 milyar 217 milyon dolar ile üçüncü, Avrupa Serbest Bölgesi 1 milyar 194 milyon dolar ile dördüncü sırada yer almaktadır.
- İzmir'de kurulu Ege Serbest Bölge, kentin 13,9 milyar dolar olan 2022 ihracatının yüzde 17'sini, tüm serbest bölgelerin ihracatının ise yüzde 21'ini oluşturmaktadır.

TÜRKİYE SERBEST BÖLGELERİ

ÜLKEMİZ SERBEST BÖLGELERİ

KURULUŞ TARİHLERİ

1) MERSİN SERBEST BÖLGESİ	1985
2) ANTALYA SERBEST BÖLGESİ	1985
3) EGE SERBEST BÖLGESİ	1987
4) İST. AHL. SERBEST BÖLGESİ	1990
5) TRABZON SERBEST BÖLGESİ	1990
6) İST. TRAKYA SERBEST BÖLGESİ	1990
7) ADANA YUMURTALIK SERBEST BÖLGESİ	1992
8) İST. END. VE TİCARET SERBEST BÖLGESİ	1992
9) SAMSUN SERBEST BÖLGESİ	1995
10) AVRUPA SERBEST BÖLGESİ	1996
11) RİZE SERBEST BÖLGESİ	1997
12) KAYSERİ SERBEST BÖLGESİ	1997
13) İZMİR SERBEST BÖLGESİ	1997
14) GAZİANTEP SERBEST BÖLGESİ	1998
15) TÜBİTAK SERBEST BÖLGESİ	1999
16) DENİZLİ SERBEST BÖLGESİ	2000
17) KOCAELİ SERBEST BÖLGESİ	2000
18) BURSA SERBEST BÖLGESİ	2000
19) BATI ANADOLU SERBEST BÖLGESİ	2022

- a) Arazi ve altyapı finansmanı Devlet tarafından karşılanan, üst yapısı yatırımcı kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen, işletmesi ise özel sektöre verilen serbest bölgeler (Antalya, Mersin)
- b) Devlet tarafından sağlanan arazi üzerinde, özel sektör tarafından kurulup işletilen ve üst yapı tesislerini yatırımcı kullanıcıların gerçekleştirdiği serbest bölgeler (Ege, Trabzon, Adana-Yumurtalık)
- c) Arazisi, altyapı ve üstyapısı Devlet tarafından sağlanan ve kamu tarafından işletilen serbest bölgeler (İstanbul AHL)
- d) Arazi ve altyapı finansmanı özel sektör tarafından sağlanan, üstyapısı yatırımcı kullanıcılar tarafından gerçekleştirilen ve işletmesi özel sektöre verilen serbest bölgeler (İstanbul-Trakya, Avrupa, Kayseri, Gaziantep, İzmir, Mardin).

EGE SERBEST BÖLGESİ

aircamproduction
www.aircamproduction.com

*ATATÜRK HAVALİMANI SERBEST
BÖLGESİ/İSTANBUL*

KAYSERİ SERBEST BÖLGESİ

TRAKYA SERBEST BÖLGESİ

- Serbest bölgeler hükümet tarafından veya resmi kurumlar veya özel gerçek ve tüzel kişiler tarafından işletilebilir.
- Serbest bölgelerde depolama, yükleme-boşaltma, ambalajlama, çeşitli şekillerde işleme, karıştırma, temizleme, imha etme, montaj, bankacılık ve sigortacılık gibi faaliyetlere izin verilmektedir.
- Serbest bölgeler genellikle uluslararası transit yollar üzerinde bulunan, geniş ulaşım olanaklarına sahip yerlerde kurulurlar.

- Serbest bölgelere malların giriş çıkışları ortak özellikler gösterir.
- Genellikle serbest bölgeye girecek olan mal miktarı, malın menşei veya bölgede kalma süresi kısıtlanmaz.
- Serbest bölgeler, malların giriş ve çıkışları bakımından yabancı ülke statüsünde sayılırlar.

- Dış ülkelerden serbest bölgeye giren mallar her türlü ithalat vergisinden muaftır.
- Serbest bölgenin bulunduğu ülkeden serbest bölgeye gönderilen mallar, ihraç edilmiş sayılır ve ihracat prosedürüne tabidir.
- Serbest bölgeden ülkeye giren mallar ise o ülke açısından ithalat sayılır ve ithalat vergilerine tabi tutulur.

***SERBEST
BÖLGELERİN ÜLKE
EKONOMİSİNE
FAYDALARI***

İTHALAT AÇISINDAN

- Serbest bölgeler ithalatın doğrudan ve zamanında yapılmasını sağlar.
- Yerli üretim için ihtiyaç duyulan hammadde ve ara malları veya doğrudan tüketim malları serbest bölgelerdeki firmalar tarafından daha önceden serbest bölgeye getirilip depolanır.
- Sipariş verildiğinde ithalat daha çabuk gerçekleştirilir.
- Bu sebeple de yerli yatırımcılar fazla zaman kaybetmeden ihtiyaç duydukları hammadde ve ara malları kolaylıkla temin edebilirler.

- İthal edilecek malların serbest bölgede sürekli bulunması yurt içindeki ithalatçı firmaların sermayelerini uzun süre stok ile bağlamak zorunda kalmalarına gerek bırakmaz. (Stok maliyeti)
- İthalatçı firmalar, ithal edecekleri malları serbest bölgedeki depolarda görme imkanına sahip olurlar. Böylece bozuk, defolu v.b. malları ithal etme olasılığı ortadan kalkmaktadır. (Kalite güvencesi)
- Ülkeye ithalat, ihtiyaç duyuldukça küçük partiler halinde yapılır. Böylece ithalat sırasında ödenecek vergiler toptan ödeme yerine partiler halinde ödenebilir.

İHRACAT AÇISINDAN

- Serbest bölgelerde faaliyette bulunan işletmeler, ticari ve sınai faaliyetlerinin devamı için kullanacakları hammaddeleri ve diğer temel girdileri buldukları ülkeden temin ederler.
- Serbest bölgeye mal satımı ihracat olarak kabul edildiğinden, bu durum ülkenin ihracat hacmini genişleterek, ülkede alacak katma değerini artırır.

- Serbest bölgelerin ihracat potansiyelini artırmasındaki diğer bir işlevi ise, ihracat işlemlerindeki kolaylık ve istikrardır.
- Bu durum serbest bölgede faaliyette bulunan işletmelere rekabet avantajı sağlar.
- Ayrıca, serbest bölgede yapılacak üretim için gerekli olan girdilerin serbest bölgeye ithalatı sırasında gümrük vergisi ödenmemesi de buradaki işletmelere rekabet gücü katar.

- Ayrıca, serbest bölgedeki firmalar re-export denilen ve yurt dışından ithal edilen malların başka bir ülkeye yeniden ihracatını yaparak, bölgedeki gümrük vergisi avantajlarından yararlanır.
- İhraç edilecek mallar serbest bölgelerde kolaylıkla dış pazar gereklerine uygun hale getirilebilir.
- İhraç edilecek malların önce serbest bölgeye getirilmesi, burada da dış pazarların istek ve tercihlerine göre ambalaj, paketleme, şişeleme gibi işlemlerin yapılmasını sağlar. Bu işlemlerin maliyeti serbest bölgede oldukça düşüktür.

- Serbest bölgelerin ithalat ve ihracata ilişkin faydalarına ek olarak;
- Milli gelirin artmasını sağlaması
- Döviz kazançlarını artırması
- İstihdamı artırıcı etkisi
- Transit ticareti geliştirmesi
- Yabancı sermaye ve teknoloji transferini artırması

söz konusudur.

SERBEST BÖLGELERİN YATIRIMCILARA SAĞLADIĞI KOLAYLIKLAR

- Finansal teşvikler (vergi indirimleri veya muafiyetleri, gümrükten muaf ithalat ve ihracat, indirimli elektrik faturaları, vb.)
- İşçi haklarını kısıtlayan ve ortadan kaldıran düzenlemeler
- Amacına özel olarak oluşturulmuş altyapı
- Koşulsuz ve sınırsız kar transferi
- Arsa, bina ve tesislerde elverişli fiyatlar
- Pazarlara ulaşımında kolaylık

SERBEST BÖLGELERDE SAĞLANAN TEŞVİK VE YARDIMLAR

- Serbest bölgelerin kuruluş amacı uluslararası ticaret ve yatırım olanaklarından daha etkin yararlanmak ve ilave istihdam alanları oluşturmaktır.
- Bu nedenle serbest bölge kullanıcılarına faaliyetlerinde rekabet avantajı oluşturacak başta vergi olmak üzere çeşitli teşvik ve avantajlar sağlanmıştır.

***GELİR
VE
KURUMLAR VERGİSİ
İSTİSNASI***

- Serbest bölgeler için 5084 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 6 Şubat 2004 tarihine kadar; serbest bölge firmaları açısından her türlü resim, vergi ve harç muafiyeti söz konusuydu.
- Bu kanun değişikliği ile birlikte serbest bölge kullanıcıları tam mükellef olmuş ve kazançları prensip olarak gelir ve kurumlar vergisine tabi hale gelmiştir.
- Ancak aynı kanun ile bu bölgelerdeki faaliyetlerden elde edilen kazançlar belirli şartlarla gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

SERBEST BÖLGELERDE ÜRETİM FAALİYETİNDE BULUNAN FİRMALAR

- Serbest bölgelerde **üretim** faaliyetinde bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu bölgelerde imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançları, Avrupa Birliği üyeliğinin gerçekleşeceği yılın vergileme dönemi sonuna kadar Gelir veya Kurumlar Vergisinden istisnadır.
- Serbest bölgede imalat faaliyetinde bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin faaliyet ruhsatlarının hangi tarihte alınmış olduğu söz konusu istisna uygulaması açısından önem arz etmemektedir. Faaliyet ruhsatı 2004 tarihinden sonra alınmış olsa dahi, serbest bölgedeki imalat faaliyetlerinden elde edilen kazançlar gelir ve kurumlar vergisinden istisnadır.

2004 TARİHİ İTİBARIYLA SERBEST BÖLGE FAALİYET RUHSATI BULUNAN FİRMALAR

- Bu firmaların serbest bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetlerden elde ettikleri kazançlar, faaliyet ruhsatlarında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden istisnadır.
- Ancak bu firmaların serbest bölgede elde ettikleri faaliyet dışı gelirleri (faiz, repo v.b.) istisna kapsamı dışındadır.
- Serbest bölgeden dağıtılacak kar paylarından %10 stopaj yapılır.
- Serbest bölgede istihdam edilen personele ödenen ücretler 31.12.2008 tarihine kadar gelir vergisinden muaf tutulmuştur.

2004 TARİHİNDEN SONRA SERBEST BÖLGE FAALİYET RUHSATI ALAN FİRMALAR

- 2004 tarihinden sonra faaliyet ruhsatı alan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin **imalat faaliyetleri hariç** serbest bölgede elde ettikleri diğer tüm faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar gelir veya kurumlar vergisine tabidir.
- Mükelleflerin bu bölgelerde istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretlerde (Serbest Bölge'de ürettiği ürünlerin FOB bedelinin en az % 85'ini ihraç eden şirketler için) çalışan maaşı üzerinden alınan gelir vergisinden % 100 muafiyet sağlanmaktadır.

***VERGİ, RESİM
VE
HARÇ İSTİSNASI***

- 2004 tarihi itibariyle serbest bölgelerde faaliyette bulunmak üzere ruhsat almış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetler ile ilgili olarak yaptıkları işlemler 31.12.2008 tarihine kadar her türlü vergi, resim ve harçtan istisna edilmiştir, halihazırda istisna devam etmemektedir.
- 2004 tarihinden sonra serbest bölgelerde faaliyette bulunmak üzere ruhsat almış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin işlemleri için vergi, resim ve harç istisnası uygulanmamaktadır.

GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİ

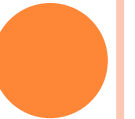
- Serbest bölgeler gümrük bölgesi dışında sayıldığından, serbest bölge ile diğer ülkeler ve diğer serbest bölgeler arasında dış ticaret rejimi hükümleri uygulanmaz.
- Serbest bölgeler ile Türkiye arasında yapılan ticarete ise dış ticaret rejimi hükümleri uygulanır.

- Dolayısıyla serbest bölgelerde faaliyette bulunan firmalar teşvik belgesine bağlı olmaksızın gümrük vergisi ödemedi makine ve teçhizat ithal edebilir ve böylece yatırım harcamalarının maliyetini düşürmüş olurlar.
- Hammadde ve ara mallarını yurtdışından ithal edip yurtdışına satan firmaların ithalatlarında gümrük vergisi ödememeleri önemli ölçüde maliyet avantajı sağlamaktadır.

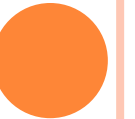
KDV İSTİSNASI

- Türkiye'den serbest bölgelere yapılan mal teslimleri ve serbest bölgelerde verilen hizmetler KDV'den istisna edilmiştir.
- Ayrıca, serbest bölgeler gümrük bölgesi dışında sayıldığından, serbest bölgelere yurtdışından yapılan ithalatlar ve bir serbest bölgeden diğer serbest bölgeye yapılan teslimlerde de KDV söz konusu değildir.
- Bu nedenle girdilerinin çoğunu yurtdışından ithal eden ve ürünlerini yurtdışına satan firmalar için KDV yükü söz konusu değildir ve KDV iadesi gibi uzun ve zahmetli işlemlere gerek yoktur.

ÖTV UYGULAMASI

- Yurtdışından (Türkiye dahil) serbest bölgeye getirilen mallar ve bir serbest bölgeden diğer bir serbest bölgeye teslim edilen mallar ÖTV'den istisnadır.
- Serbest bölgeden Türkiye'ye satılan mallar genel anlamda ithalat rejimi kapsamında olup, ÖTV'ye tabidir.
- Transit, aktarma, gümrük antreposu, geçici depo, gümrük sahası, serbest bölge rejimlerinin uygulandığı mal teslimleri ÖTV'den istisnadır.

MTV
UYGULAMASI

- Karayolları Trafik Kanunu'na göre trafik Őube veya bűrolarına kayıt ve tescil edilmiŐ bulunan motorlu kara taŐıtları, motorlu taŐıtlar vergisine (MTV) tabidir.
- Bu konuda serbest bűlgelere iliŐkin herhangi bir istisna veya muafiyet uygulaması yoktur.

BSMV
UYGULAMASI

- Serbest bölgelerde faaliyet gösteren banka şubelerinin yaptığı işlemler genel düzenlemeler çerçevesinde banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.

EMLAK VERGİSİ UYGULAMASI

- Emlak Vergisi Kanunu'nda gerek bina vergisi ve gerekse de arazi vergisi ile ilgili muafiyetlerin belirlendiği maddelerde, serbest bölgelerde bulunan bina ve arazilerin emlak vergisinden muaf tutulmasına dair bir hükme yer verilmediğinden, serbest bölgede faaliyet gösterenlere ait bina, arazi ve arsalar için emlak vergisi yükümlülüğü bulunmaktadır.

KAR TRANSFERİ

- Serbest bölgeler kambiyo mevzuatı hükümleri kapsamı dışında tutulmaktadır.
- Bu nedenle; serbest bölge faaliyetlerinden elde edilen kazanç ve gelirler kambiyo rejimine ve herhangi bir izne tabi olmaksızın, yurt dışına veya Türkiye'ye transfer edilebilir.

***SERBEST BÖLGELERDE
KAYNAK KULLANIM
DESTEKLEME FONU
(KKDF)***

SERBEST BÖLGELERDEN TÜRKİYE'YE YAPILAN İTHALATTA KKDF

- Serbest Bölge'den Türkiye'ye yapılan ithalat, vadeli (kredili) ise KKDF ödenir.
- Serbest Bölge'den Türkiye'ye yapılan ithalat, peşin ise KKDF ödenmez.
- Vadeli ithalatlarda uygulanan KKDF, Serbest Bölge'de uygulanmaz.

○ Serbest Bölge'de Kredi Kullanımı:

- Serbest bölgede faaliyette bulunma ruhsatı olan kullanıcılara Türkiye'deki bankalar tarafından açılacak döviz kredileri üzerinden KKDF kesintisi yapılmaz.
- Türkiye'de yerleşik firmaların, serbest bölgedeki şubelerine veya bu bölgedeki bir başka firmaya yapacakları ihracatların finansmanı için kullanacakları krediler % 0 oranında KKDF kesintisine tabidir.

SERBEST BÖLGELERİN AVANTAJLARI

○ 1) “*Üretici*” Kullanıcılar için Vergi Avantajlarından Yararlanma İmkânı

- Üretim konulu Faaliyet Ruhsatı kapsamında faaliyet gösteren serbest bölge kullanıcılarının imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançları, Avrupa Birliği üyeliğinin gerçekleşeceği yılın vergileme dönemi sonuna kadar Gelir veya Kurumlar Vergisinden istisnadır.
- Serbest bölgelerde üretilen ürünlerin FOB bedelinin en az % 85'ini yurtdışına ihraç eden kullanıcıların istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretler gelir vergisinden istisnadır.

- Üretim faaliyetinde bulunan serbest bölge kullanıcılarının, serbest bölgelerde gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili olarak yapılan işlemleri ve düzenlenen kağıtları damga vergisi ve harçlardan istisnadır.
- Üretim faaliyeti dışındaki konularda 2004 tarihinden önce ruhsat almış olan kullanıcıların Gelir veya Kurumlar Vergisi muafiyeti, Faaliyet Ruhsatı süresi sonuna kadar devam eder. 2004 tarihinden itibaren diğer konularda düzenlenen Faaliyet Ruhsatları kapsamında vergi muafiyeti bulunmamaktadır.

○ 2) Orta ve Uzun Vadede Geleceği Planlayabilme İmkanı

- Hazır işyeri kiralayan kiracı-kullanıcı firmalar için 15 yıl,
- Hazır işyeri kiralayan üretici-kiracı-kullanıcı firmalar için 20 yıl,
- Kendi işyerini inşa eden yatırımcı-kullanıcı firmalar için 30 yıl,
- Kendi işyerini inşa eden üretici-yatırımcı-kullanıcı firmalar için 45 yıl

sürelili faaliyet ruhsatı düzenlenir.

- Yatırımcı kullanıcılara ise Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan arazi, arsa ve binalar kiralanabilir veya bunlar üzerinde 49 yıla kadar irtifak hakkı tesis edilebilir.

○ 3) Kar Transferi İmkani

- Serbest bölge faaliyetlerinden elde edilen kazanç ve gelirler, hiç bir izne tabi olmaksızın yurt dışına veya Türkiye'ye serbestçe transfer edilebilir.

○ 4) Ticaret Kolaylığı İmkani

- Serbest bölgeler ile Türkiye arasında yapılan ticarete dış ticaret rejimi hükümleri uygulanır.
- Türkiye'den serbest bölgeye satılan mallar ihracat rejimine, serbest bölgeden Türkiye'ye satılan mallar ise ithalat rejimine tabi olup, serbest bölge kullanıcıları Türkiye'den ihraç fiyatına (KDV'siz) mal ve hizmet satın alabilirler.
- Serbest bölge ile diğer ülkeler ve diğer serbest bölgeler arasında dış ticaret rejimi hükümleri uygulanmaz.

○ 5) Gümrük Vergisi Prosedüründen Arındırılmış Ticari Faaliyet İmkanı

- Serbest bölgeye getirilen Türkiye veya AB menşeli veya buralarda serbest dolaşımda bulunan malların, serbest dolaşımda bulunma statüsü değişmediğinden, Türkiye'ye veya AB üyesi ülkelere girişinde gümrük vergisi ödenmez.
- Ayrıca üçüncü ülke menşeli malların serbest bölgeye girişinde ve bu malların Türkiye veya AB üyesi ülkeler dışındaki üçüncü ülkelere gönderilmesi halinde de gümrük vergisi ödenmez.
- Ancak serbest bölgeden Türkiye'ye veya AB üyesi ülkelere gönderilen serbest dolaşım durumunda olmayan üçüncü ülke menşeli mallar için Ortak Gümrük Tarifesi'nde belirtilen oran üzerinden gümrük vergisi ödenir.

- **6) AB ve Gümrük Birliği Kriterlerinin Gerektirdiği Serbest Dolaşım Belgelerinin Temini İmkanı**
- Serbest bölgeler, “Türkiye-AB Gümrük Birliği”nin parçası sayıldığından, bölgelerden Türkiye veya AB menşeli ürünler ile Türkiye’de serbest dolaşım durumunda bulunan ürünlerin A.TR Belgesi düzenlenerek AB’ye gönderilmesi mümkündür.
- Üçüncü ülke menşeli ürünler ise Ortak Gümrük Tarifesi’nde belirtilen oran üzerinden Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğüne gümrük vergisi ödenerek serbest dolaşıma geçirildikten sonra A.TR Belgesi düzenlenerek AB’ye gönderilebilir.

○ 7) Eşitlik Prensibi

- Serbest bölgede sağlanan teşvik ve avantajlardan yerli ve yabancı bütün firmalar eşit olarak yararlanır.
- İşleticiler ve kullanıcılar, yatırım ve üretim safhalarında Bakanlar Kurulu'nca belirlenecek vergi dışı teşviklerden de yararlandırılabilir.

- **8) Zaman Kısıtlaması Bulunmaması**
- Mallar serbest bölgede süre sınırlaması olmaksızın kalabilir.

- **9) Pazar İhtiyaçlarına ve Şartlarına Göre Serbestçe Belirlenecek Ticari Faaliyet İmkânı**
- Gümrük ve kambiyo mükellefiyetlerine dair mevzuat hükümleri ile üretici işletmelerin talepleri hariç olmak üzere, fiyat, kalite ve standartlarla ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarına verilen yetkiler serbest bölgelerde uygulanmaz.

○ 10) Gerçekçi Bir Enflasyon Muhasebesi İmkkanı

- Serbest bölgelerdeki faaliyetlerle ilgili her türlü ödeme dövizle yapılır.
- Ancak, bölgede yatırım sırasındaki mal ve hizmet bedelleri ile işçi ücretleri ile kiralar Türk Lirası üzerinden ödenebilir.
- Bölge Müdürlüğü ile bu bölgelerdeki diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlara bütün ödemeler Türk Lirası ile yapılır.

○ 11) Yerli ve Yabancı Tüm Pazarlara Erişim İmkanı

- Serbest bölgelerden Türkiye'ye yönelik mal satışına ve serbest bölge ile diğer ülkeler arasında yapılacak ticarete kısıtlama getirilmemiştir.

o 12) Azaltılmış Bürokratik Prosedür ve Dinamik İşletme Yönetimi

- Başvuru ve faaliyet süresince her türlü bürokrasi en aza indirilmiştir.
- Serbest bölgeler özel sektör şirketlerince işletilmektedir.

o **13) Stratejik Avantaj**

- Serbest bölgeler, AB ve Orta Doğu pazarlarının yakınında, Akdeniz, Ege ve Karadeniz'deki büyük limanlara, uluslararası havaalanlarına, karayolu ağlarına, kültür, turizm ve eğlence merkezlerine yakın yerlerde kurulmuştur.

- **14) Her Türlü Ticari ve Sınai Faaliyete Uygun ve Ucuz Altyapı İmkanı**
- Serbest bölgelerin altyapısı gelişmiş ülkelerdeki benzerleri ile aynı standarttır.

o 15) Tedarik Zinciri İmkanlarından Yararlanma Kolaylığı

- Serbest bölgeler özellikle ihracata dönük üretim yapan firmalara, ara malı ve hammadde temininde, dünya fiyatları ve şartları ile kesintisiz tedarik imkanları sunmaktadır.

SERBEST BÖLGEDE FAALİYET

- Türkiye’de yerleşik kişiler ve yabancı yatırımcılar serbest bölgede faaliyet göstermek şartıyla serbest bölgeyi adres göstererek şirket kurulabilir.
- Kendilerine “Faaliyet Ruhsatı” verilen gerçek ve tüzel kişiler, faaliyete başlamadan önce, Bölge Müdürlüğü Tescil Bürosunda “Sicil Defteri’ne kaydedilirler.
- Ayrıca Serbest Bölge İşletici Firması, Gümrük Müdürlüğü ve Gümrük Muhafaza Müdürlüğü’ne bilgi verilir.

FAALİYET RUHSATI BAŞVURU İŞLEMLERİ

- “Faaliyet Ruhsatı Başvuru Formu” doldurulur.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasının TR 740 000 100 100 000 951 101 301 nolu USD hesabına başvuru ücreti (USD 5.000.-) yatırılır.
- Başvuru dosyası (Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu, ekleri ve fotokopileri) ve başvuru ücretinin yatırıldığını gösteren dekontun aslı ile birlikte Ticaret Bakanlığı/ Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğüne başvuru yapılır.

- Genel M¼d¼rl¼k tarafından başvuru değerlendirilir .
- Genel M¼d¼rl¼kçe başvurunun değerlendirilmesi sonucunda “Faaliyet Ruhsatı” verilmesi uygun g¼r¼lenlere, bu durum yazılı olarak bildirilir ve faaliyetini s¼rd¼receęi işyerinin teminine y¼nelik olarak yapılacak s¼zleřmenin bir ¼rneęi ile gerekli diğer belgeleri Genel M¼d¼rl¼ęe iletmesi i¼in 30 g¼nl¼k s¼re tanınır.
- S¼z konusu belgelerin ulaşmasının ardından Genel M¼d¼rl¼kçe “Faaliyet Ruhsatı” d¼zenlenir.
- Belgelerin s¼resi i¼inde g¼nderilmemesi halinde “Faaliyet Ruhsatı alma hakkı kaybedilir, dosya işlemden kaldırılır ve başvuru ¼creti ¼zel hesaba irat kaydedilir. Başvurunun olumsuz bulunması halinde ise, başvuru ¼creti iade edilir.

FAALİYET RUHSATI BAŞVURU İŞLEMLERİ

Genel Müdürlük, Bölge Müdürlüğü veya Serbest Bölge İşletici veya Kurucu/İşletici şirketten Alınan Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu doldurulur.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının TR 740 000 100 100 000 951 101 301 no'lu Dolar (\$) hesabına Müracaat Ücreti (5.000 ABD Dolar) yatırılır

Müracaat dosyası (Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu, ekleri ve fotokopileri) ve Müracaat Ücretinin yatırıldığını gösteren dekontun aslı ile birlikte Genel Müdürlüğe veya Bölge Müdürlüğüne bir dilekçe ile başvurulur.

Genel Müdürlük tarafından müracaat değerlendirilir.

Müracaat ücreti iade edilir.

Olumlu

OLUMSUZ

Kira sözleşmesi için Serbest Bölge Kurucu ve İşletici/İşletici şirkete ya da iş yeri kiralama konusunda Faaliyet Ruhsatı sahibi kullanıcılarla 30 gün içinde kira sözleşmesi akdedilir.

Kira sözleşmesi ile birlikte Genel Müdürlüğe müracaat edilir. Genel Müdürlük tarafından kira sözleşmesi onaylanır

Genel Müdürlük Faaliyet Ruhsatını düzenleyerek ilgili kullanıcıya gönderir.

- Faaliyet ruhsatı almak kaydıyla serbest bölgelerde faaliyette bulunacak yatırımcı kullanıcılara Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan arazi, arsa ve binalar kiralanabilir veya bunlar üzerinde 49 yıla kadar irtifak hakkı tesis edilebilir.
- Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerler için aynı süre ile kullanma izni verilebilir.
- Bazı serbest bölgelerde ise yatırım yapmak ve faaliyette bulunmak kaydıyla arazi satın almak mümkündür.

- Yatırımcı kullanıcıların faaliyet ruhsatı süresi; üretim faaliyetleri için 45 yıl, diğer faaliyet konuları için ise 30 yıldır.
- Kiracı kullanıcıların faaliyet ruhsatı süresi üretim faaliyetleri için 20 yıl, diğer faaliyet konuları için 15 yıldır.
- Faaliyet ruhsatı süresi bitmek üzere olan ve faaliyetine devam etmek isteyen kullanıcılar, faaliyet ruhsatı süresi dolmadan önce, Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği'nde belirtilen esaslar çerçevesinde müracaatta bulunurlar.
- Müracaatın uygun bulunması halinde, faaliyet ruhsatının sona erdiği tarihten itibaren başlamak üzere aynı numarayla yeni bir faaliyet ruhsatı düzenlenir.

- “Faaliyet Ruhsatı” alan gerçek ve tüzel kişiler ve bunların temsilci, görevli ve işçileri ile Bölgede her türlü iş veya işlemlerini yürüten kişiler, ilgili Bölge Müdürlüğünden verilen “Özel İzin Belgesi” ile bölgeye girilebilir.
- Bölgeye araç giriş çıkışı da özel izine tabidir.

***SERBEST BÖLGELERDE
DIŞ TİCARET
İŞLEMLERİ***

- Serbest bölgede yapılan her türlü faaliyeti gerçekleştirmek üzere “Kullanıcılar”, yönetmelik hükümleri kapsamında tüm işlemlerini “**Serbest Bölge İşlem Formu**” ile bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla yaparlar.
- SBİF, serbest bölgede faaliyette bulunan kullanıcıların yurtdışına, yurtiçine veya serbest bölge içerisindeki kullanıcılara yaptıkları her türlü alım satım işlemi ile ilgili olarak düzenledikleri bir belgedir. Bölge içi mal satışlarında SBİF, hem alıcı hem de satıcı tarafından düzenlenir.

- Serbest Bölge İşlem Formu, serbest bölgede faaliyette bulunan kişilerin yaptıkları her türlü alım satım işlemi ile ilgili olarak düzenledikleri bir belgedir.
- Bir serbest bölge kullanıcısının yurt dışına, yurt içine veya serbest bölge içerisindeki kişiye yaptığı her türlü mal veya hizmet satışı ile ilgili olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

- Kullanıcılar, Bölgedeki faaliyetleri dolayısıyla yapılmasını istedikleri işlerle ilgili olarak "Serbest Bölge İşlem Formu"nu doldurarak Bölge Müdürlüğü'ne vermek ve Özel Hesaba ödenmesi gereken ücreti bölge gelirlerinin toplanması amacıyla açılmış olan özel hesabın bulunduğu bankalara ödeyip, aldıkları iki makbuz kopyasından birini Bölge Müdürlüğüne verilen "Serbest Bölge İşlem Formu" nüshasına ekleyerek İşletici'ye teslim ederek, müracaatlarını yaparlar.

SERBEST BÖLGELER
YURTDIŞI YATIRIM VE
HİZMETLER GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ

SERBEST BÖLGE İŞLEM FORMU

1) Mersin Serbest Bölge Müdürlüğü

Tarih : 08.11.2013

No : 38075

2) BAŞVURAN FIRMA

Firmanın Ticaret Ünvanı : DARSAM DIŞ TIC. LTD. ŞTİ.

Faaliyet Ruhsatı Numarası : 1581/ALIM SATIM

Depo Kullanma Belgeli Firma:-

Formu Dolduranın

Adı ve Soyadı : YUSUF YILMAZ

Telefon :

DARSAM
DIŞ TIC. LTD. ŞTİ.
Sicil No: 1581/ALIM SATIM
Mersin Serbest Bölge Müdürlüğü
İmza-Kaşe

3) İŞLEM YÖNÜ

Bölgeden Yurt Dışına Mal-Hizmet Çıkışı

4) İŞLEM KONUSU

Ticari-Mal

5) İŞLEM TÜRÜ

Kesin Alış/Satış

6) SEVKİYAT ŞEKLİ

Deniz Yolu

7) TAŞIT CİNSİ

Acenta Adı: CE GEMİ ACENTESİ

Gemi Adı: DEEP KARPAS

Bu formdaki bilgilerin SBBUP'ta girilen ve elektronik olarak imzalanmış olan bilgiler ile aynı olduğunu, herhangi bir uyumsuzluk halinde T.C.Ekonomi Bakanlığı kayıtlarının doğru olarak kabul edilmesini kabul ve taahhüt ederim.

***SERBEST BÖLGELERDE
MAL HAREKETLERİ
VE
SBİF***

MALLARIN SERBEST BÖLGE'YE GİRİŞİ

- Serbest bölgeye malı gelecek kullanıcı veya yetkili temsilcisi, işleticiden temin edeceği Serbest Bölge İşlem Formu'nu daktilo veya kitap harfleri ile bütün nüshaları okunacak şekilde doldurduktan sonra, mala ait fatura aslı veya daha sonra aslı ibraz edilmek kaydıyla fatura sureti ve varsa diğer belgeleri de ekleyerek en az 6 saat öncesinden Bölge Müdürlüğüne müracaat eder.
- Serbest bölge adresli olmayan fatura işleme konulmaz.

- Bölge Müdürlüğü'nce belgeler üzerinde yapılan inceleme sonucu, talebin uygun görülmesi ve Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği'ne göre Fon'a ödenmesi gereken ücretin bankaya yatırıldığını gösterir dekontun ibrazını müteakip, Serbest Bölge İşlem Formu onaylanarak işlemin yapılmasına izin verilir.
- Kullanıcı veya yetkili temsilcisi Serbest Bölge İşlem Formu'nun kalan nüshalarını malların serbest bölgeye girişi için Gümrük İdaresi'ne ibraz eder.
- Gümrük idaresi tarafından gerekli işlemler yapıldıktan sonra malların bölgeye girişi tamamlanır ve malların sorumluluğu kullanıcıya geçer

MALLARIN SERBEST BÖLGE'DEN ÇIKIŞI

- Malların serbest bölgeden çıkarılması için kullanıcı veya temsilcisi Serbest Bölge İşlem Formu'nu daktilo veya kitap harfleri ile bütün nüshaları okunacak şekilde doldurduktan sonra sırasıyla; Bölge Müdürlüğüne, İşletici'ye ve Gümrük İdaresi'ne müracaat eder.
- Kullanıcı veya temsilcisi bölgeden çıkartılacak mallar için Fon'a ödenmesi gereken ücreti bankaya, yaptıracığı hizmetlerin ücretini de İşletici'ye öder ve Gümrük Mevzuatı gereğince gerekli belgeleri de Serbest Bölge İşlem Formu'na ekleyerek Gümrük İdaresi'ne başvurur.

- Malların bölgeden çıkış işlemi tamamlandıktan sonra kayıtların kapatılması için, kullanıcı veya temsilcisi tarafından Gümrük İdaresi'nce tescilli yapılmış Serbest Bölge İşlem Formu'nun kalan nüshası Bölge Müdürlüğüne verilir.
- Serbest Bölge İşlem Formu'nun ilgili nüshasını işlemin sonuçlandığı tarihi takip eden 5 işgünü içerisinde Bölge Müdürlüğüne vermeyen kullanıcıların diğer talepleri işleme konulmaz.

BÖLGE İÇİ MAL SATIŞLARI

- Bir kullanıcının veya bölge depolarından yararlanan gerçek veya tüzel kişilerin aynı bölgede faaliyet gösteren diğer bir kullanıcıya mal satması durumunda, hem alıcı hem satıcı kullanıcı tarafından düzenlenecek Serbest Bölge İşlem Formları ve fatura ile Bölge Müdürlüğüne başvurulur.
- Sevkiyatın tamamlanmasını müteakip, malların sorumluluğu alıcı kullanıcıya geçer ve kayıtlarının kapatılması için her iki kullanıcı tarafından Serbest Bölge İşlem Formlarının kalan nüshaları Bölge Müdürlüğüne verilir.

TRANSİT TİCARET

- Serbest bölgelerde transit ticaret; malların, bölgeye fiili giriş-çıkışı yapılmaksızın, alış ve satış bedelleri arasında lehte fark esas olmak kaydıyla, serbest bölge kullanıcıları tarafından, bir ülkeden (Türkiye ve serbest bölgeler hariç) başka bir ülkeye (Türkiye ve serbest bölgeler hariç) satışını ifade eder.
- Malın CIF alış fiyatı üzerinden Özel Hesaba binde 5 oranında fon ödenir.
- Bölge Müdürlüğünce onaylı Serbest Bölge İşlem Formu ile transit ticaret işlemi yapılır. Fatura ve SBİF ve fon makbuzunun birer nüshasının Bölge Müdürlüğüne verilmesiyle işlem tamamlanır.

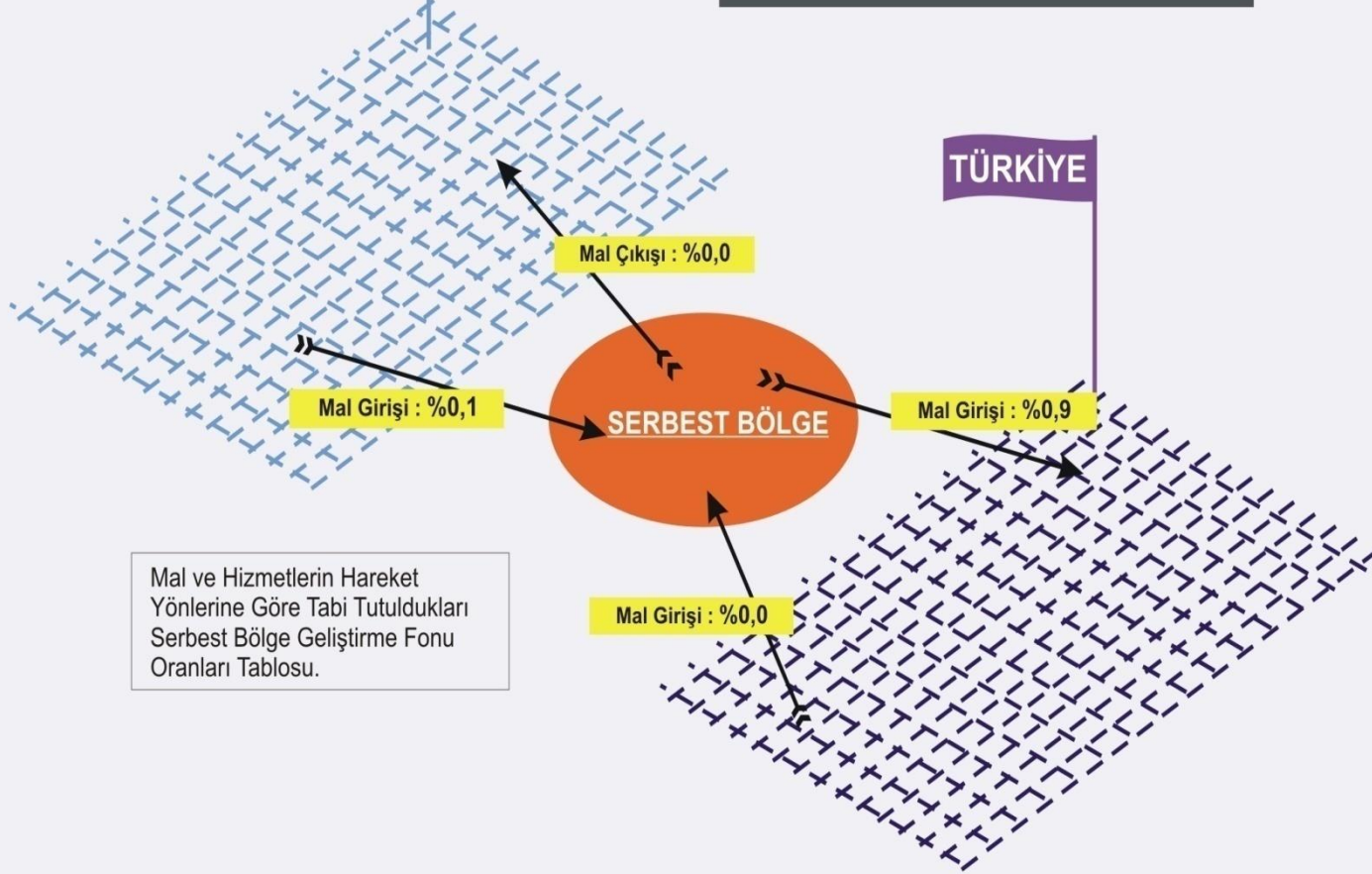
- Serbest bölgeye giriş çıkış yapan ürünler için bölge işleticisi tarafından “Serbest Bölge Geliştirme Fonu” tahsilatı yapılır.
- Yurt dışından bölgeye getirilen malların CIF değeri üzerinden % 0,1 (binde 1) ve bölgeden Türkiye’ye çıkarılan malların FOB değeri üzerinden % 0,9 (binde 9) oranında peşin olarak tahsil edilir.

3. ÜLKE

SERBEST BÖLGE GELİŞTİRME FONU

TÜRKİYE

Mal ve Hizmetlerin Hareket Yönlerine Göre Tabi Tutuldukları Serbest Bölge Geliştirme Fonu Oranları Tablosu.

- Serbest BÖlgelerde yatırım ve tesis safhasında kullanılan mallar, kapasite artırmak amacıyla getirilen mallar, kullanıcının kendisine ait olmayan bakım ve onarım maksadıyla getirilen mallar, bölgelere geçici olarak getirilen araç, gereç ve ekipmanlar, fason üretim amacıyla getirilen mallar için bu fon tahsil edilmez.
- İlgili idare tarafından sözleşmeler gereği tüzel kişilere yapılan gelir payı aktarmaları düşüldükten sonra, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde açılan özel bir hesaba yatırılır. Red ve iadeler düşüldükten sonra Merkez Saymanlık hesabına yatırılan meblağ bütçeye gelir kaydedilir.

- Serbest Bölgeler Kanunu'na istinaden bedeli **USD 5.000.-** veya karşılığı Türk Lirasını geçmeyen Türkiye mahreçli mallar, isteğe bağlı olarak ihracat işlemine tabi tutulmayabilir.(İhraç edilen **sarf malzeme** veya **yatırım malı** ise beyanname açmadan işlem yapılabilir. Şayet bu malzeme serbest bölgeden bir daha çıkmayacak ise sadece işlem formu ile işlem yapılabilir. Ancak; ihraç edilen ürün serbest bölgedeki firmada üretime girecek ürün ise bu hüküm geçerli değildir, yani beyanname verilmek zorundadır)
- Fatura eğer TL kesilir ise; USD 5.000.- karşılığı TL + KDV'li kesilmek zorundadır. TL kesilmeyecek ise; USD ya da EUR olarak kesilip, faturanın altına TL karşılığı yazılır, fakat işlem formu EUR veya USD üzerinden açılır. (TL faturalar KDV'li kesilmek zorundadır)

SERBEST BÖLGELEERDE BÜROKRASI

- Serbest bölgelerin sağladığı olanaklardan birisi de; bu bölgelerde bürokrasinin en aza indirilmiş ve müdahalelerin azaltılmış olmasıdır.
- Serbest bölgeye sahip olan ülkelerin mevzuatları incelendiğinde, bu bölgelerdeki bürokratik mekanizmanın, ülkenin kalan kısmına oranla çok daha esnek olduğu gözlemlenir.
- Serbest Bölge'de yapılan her türlü giriş çıkış işlemi SBBUP (Serbest Bölgeler Bilgisayar Uygulama Programı) üzerinden yapılır.

SERBEST BÖLGELER KİMLER İÇİN YARARLIDIR?

- Vergi, resim, harç bağışıklığından, gümrük ve kambiyo sorumluluklarında istisnalardan yararlanmak isteyen, bürokratik engellerle çözüm arayan firmalar
- Büyük ölçüde dış pazarlara yönelik üretimde bulunan firmalar, uygun fiyatlarla hammadde, ara malı ve nihai mal sağlamak isteyen firmalar
- Hazır alt yapı avantajlarından yararlanmak isteyenler

- İthal girdi ihtiyacı fazla olan emek yoğun üretim yapan firmalar
- Avrupa ülkeleri, Orta Doğu, Orta Asya, Türk Cumhuriyetleri ve gerekse Türkiye ile transit ticaret ve takas geliştirmek isteyen firmalar
- Hizmet sektöründe çalışan, transit ticaret ve reeksport konularıyla ilgilenen firmalar
- Konvertibl dövizlerle işlem yapan bankalar, müşavirlik ve sigorta şirketleri

Serbest bölgeler istihdam umudu oldu

Türkiye'de bulunan 19 serbest bölgede 2010 yılında 48 bin 684 kişi istihdam edildi. En çok istihdam toplam istihdamın yüzde 32'sini kapsayan Ege Serbest Bölgesi'nde yaşandı. Dış Ticaret Müsteşarlığı verilerinden yapılan hesaplamalara göre, Türkiye'de bulunan 19 serbest bölgede 2010 yılında istihdam edilenlerin sayısı 2009 yılına göre yüzde 10,4 artarak 44 bin 83'den 48 bin 684 kişiye yükseldi. Söz konusu dönemde 12 serbest bölgenin istihdamında artış gözlenirken 7 bölgenin istihdamı ise azaldı.

Ege Serbest Bölgesi'nin istihdamı % 32,3 arttı

Serbest bölgelerin içinde en çok istihdam artışı Ege Serbest Bölgesi'nde yaşandı. Ege Serbest Bölgesi'nin istihdamı 2010 yılında bir önceki yıla göre yüzde 32 artış gösterdi. Böylece bölgede 2009 yılında istihdam edilen 13 bin 846

✓ Türkiye'de bulunan 19 serbest bölgede 2010 yılında 48 bin 684 kişi istihdam edildi. En çok istihdam toplam istihdamın yüzde 32'sini kapsayan Ege Serbest Bölgesi'nde yaşandı.

kişi, 18 bin 312'ye yükseldi. Ege Serbest Bölgesi'ni yüzde 28,6'lık artış gösteren Denizli Serbest Bölgesi izledi. Kocaeli Serbest Bölgesi'nde ise istihdam 1 yılda yüzde 22,6 arttı. Bölgedeki istihdam sayısı 2 bin 274'den 2 bin 785'e yükseldi.

TÜBİTAK-MAM Teknolojileri Serbest Bölgesi'nin istihdamı 2 bin 255'e çıktı

TÜBİTAK-MAM Teknolojileri Serbest Bölgesi'nin istihdamı yüzde 13,3 artarak 2 bin 255'e, Kayseri Serbest Bölgesi'nin istihdamı yüzde 13,9 artarak bin 425'e, İstanbul Trakya Bölgesi'nin istihdamı ise 7,6 artarak bin 429'a çıktı. Avrupa Serbest Bölgesi'nin istihdamı 2010

yılında 2009 yılına göre yüzde 2,2 artarak bin 952'ye yükseldi. İstihdam Adana-Yumurtalık Bölgesi'nde yüzde 4,4, Gaziantep Bölgesi'nde yüzde 6,1, Samsun Bölgesi'nde yüzde 10,6, Trabzon Serbest Bölgesi'nde yüzde 9,2, Denizli Serbest Bölgesi'nde yüzde 28,6 ve Merdin Serbest Bölgesi'nde yüzde 13,3 artış yaşandı.

Rize Bölgesi'nde istihdam durdu

Rize Serbest Bölgesi'nde 2010 yılı sonunda istihdam durdu. 2009 yılında

bölgede 13 kişi istihdam edilirken bu sayı 2010 sonunda sıfırlandı. Anıyaya Serbest Bölgesi'nde ise istihdam yüzde 12,4 azalarak 2 bin 278'den 2 bin 756'ya geriledi. Menemen Deri Serbest Bölgesi'nde istihdam yüzde 9, İstanbul Deri Serbest Bölgesi'nde ise yüzde 6,3 azaldı.

Bölgede, ihracatın ithalatı karşılama oranı son üç yılda yüzde 159'a ulaştı

Türkiye'nin hedeflerine ulaşabilmesi için ihracatın artırılması ve dış ticaret açığının daha düşük seviyelere çekilmesi lazım. Bu yönüyle oldukça güçlü bir konumda olan bölgemizde ihracatın ithalatı karşılama oranı son üç yılda yüzde 159 seviyesine ulaştı.

FARUK GÜLER

bu alanda Mükemmeliyet Merkezi yapmak istiyoruz. Sürekli büyüyerek ve gelişerek geleceği güvence altına almayı hedefledik. Uzun dönemli ve sürdürülebilir kamu yararı sağlama bilinci ile Türkiye'nin ve dünyanın örnek bir sanayi bölgesi olma misyonu ile çalışıyor, "Mükemmellik Yolunda Her Gün Yeni Bir Adım" sloganıyla hareket ediyoruz.

oran son üç yılda yüzde 159 seviyesinde. Bölgemizde faaliyet gösteren firmalar ülkemizde inovasyon kültürünün gelişmesine ve yeni fikirlerin işe dönüştürülerek ekonomiye kazandırılmasına katkıda bulunuyor. Bunun en önemli göstergesi ihracat ve ticaret hacmi. Türkiye'de ihracatın kg fiyatı 2017'de 1,28 dolar gerçekleşirken, bölgemizde 8,59 dolar oldu. Bölge

5 milyar dolarla birinciyiz, bu yıl 5.5 milyar buluruz, seneye de 6 milyar zorlarız

• Ege Serbest Bölge'de toplam kaç firma var?
• 76'nı yabancı olmak üzere toplam 240 firma yatırım veya ticaret faaliyetinde bulunuyor.
• Toplam istihdam nedir?
• 20 bin kişiye ulaştığı durumda. İstihdamın yüzde 77'si yabancı sermayeli firmaların yatırımıyla bulunuyor. Türkiye'deki 19 serbest bölgede toplam istihdamın 54 bin olduğunu düşünürsek bu yılın yüzde 37'sinin Ege Serbest Bölgesi'ne sağlandığını görmek ESRSB'nin başarısına ölçmek açısından son derece önemli.
• 2011'deki ticaret hacmi nedir?

• 5 milyar dolar. Ki, bu rakamla Türkiye'deki 19 serbest bölge arasında birinci durumda.
• 2012 hedefiniz?
• 5.5 milyar dolar... 2013'te de 6 milyar dolar sanıyoruz.

İlk üç aylık verilere göre ticaret hacminin yüzde 80'ine yakın 1.2 milyar dolarla ulaştığı bilgisi de veriyor İpeksoy. "Bölgenin arazi kullanımından yüzde 100 doluluğa yaklaşıp, 600 bin metrekare büyüdüğündeki genişleme arazisinin bölge sınırlarına dahil edilmesi için bakanlık nezdindeki görüşmelerimiz sürüyor" diyor.

Havacılık-uzay, makine, otomotiv, gıda ambalaj, elektronik devrelerinden sonra Hollywood da Ege Serbest Bölge'yi istiyor

Ege Serbest Bölge, Kaya-Mary Tuncer'in projesi, yaşanan sadece nöbet değişimi

İŞBİSÖY'a, Kaya Tuncer'in ölemeden sonra, herkesten merak ettiği Ege Serbest Bölge'nin geleceğinin nasıl gelişeceğine dair soruyu da soruyoruz.

Ertuğrul Bey, büyük bir başarıya ulaştıran Ege Serbest Bölge'nin Kaya Tuncer ve eşi Mary Mills Tuncer'in ortak projesi olduğunu vurgulayarak konuşuyor.

Mary Mills'in ilk gündemleri Kaya Bey katilinin işiyle ilgiliydi, bölgeyi, firmaları iyi tanıdığını, her türlü ayrıntıya hakim olduğunu belirtten Ertuğrul İpeksoy, ekliyor:

• Öyle ki, Kaya Bey'le birlikte gördüğümüz gelişmeler, bölgeyi kuruyduğunu göster, parlayan bozadan kurtuluş kurtulmuş, boyunu döktürmüş binlerce kadar her şeyi tek tek aldığımızı gösteriyor. Ayrıca, burasının tüm peyzajında ekibimizle birlikte onun imzası var. ABD'den getirip İzmir'in iklimine uygun ağaç ve bitkileri seçtiğimiz bir çoğunu kendisi elbetteydi. Üstey Üstey Türkiye'nin ve Üstey Dünyanın gelişiminde Karesel Düşük Vakıf'ın kurulumunda ve yönetimin-

de öncül rol oynadı.

Özellikle 'ın açılmasıyla Ege Serbest Bölge giriş çıkış trafiğinde bağlantı yolunun yeterliliği nedeniyle sorunlar yaşandığını da kaydeden İpeksoy, "Ticaretin kurulu başkanlığına seçildiği ilk toplantı için İzmir'e gelen Mary Mills, bu konuşma da el aldı. Şüphesiz bu kadar çabaların sonucu olarak bölgeye dair trafik yoğunluğuna hitme ve ölçme çalışmaları başlatıldı. Büyükşehir Belediyesi ve Karayolları nezdinde çözüm önerilerine yönelik görüşmeler devam ediyor" diye konuşuyor.

1 firma
1 sektör
Adnan
KAYA

Ertuğrul
İpeksoy

EGE Serbest Bölge Kurucu ve İhtilacı A.Ş. (İSBSB) Pazarcısına ve Tanıtım Grup Başkanı Ertuğrul İpeksoy'la, Kaya Tuncer'in vefatı, bayrağı eşi Mary Mills Tuncer'in devralmasını ardından yaşananları konuşuyoruz. İpeksoy'dan, Ekonomi Bakanlığı'nı çıkarılması planlanan Özel Ekonomik Bölgeler Yasası kapsamında serbest bölgelerde de faaliyet çeşitliliğinin artırılması çalışmalarının yapılacağı ve bu bağlamda Hollywood'dan iki firmanın, ses-

ve görüntü montaj işlerini İzmir Gazisi'nin Ege Serbest Bölge'de yapmak istediklerini öğreniyoruz. Sürekli isim vermek istemediğini söyleyen Ertuğrul Bey, "Bu hafta içinde İstanbul'da bir araya geleceğiz. Önce onları dinleyip ne istediklerini anlayacağız. Sonra Ankara'ya gidip Serbest Bölgeler Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü'ne konuyu ilgilik görüş soracağız. Biliyoruz ki, serbest bölge avantajlarından yararlanabilmemizin için ya üretim ya da ticaret yapmanız gerekiyor. Merhametli böyle diyor. Peki, film sektörü hizmet mi, üretim mi? İşbisi öğrenip ona göre yol haritamızı belirleyeceğiz" diyor.

İzmir bugün Dubai'den daha popüler olabilir

ERTUĞRUL İpeksoy, "Serbest bölgeler artık kabuğuna sığmıyor, taşıyor. Hükümetin güdümünde özel ekonomi bölgeleri var. Burarında sanayi sektörünün yanı sıra inovatif nitelikli olmak partiyin eğitim, eğlence, sinema, televizyon, sağlık, lojistik, turizm gibi sektörler de desteklenecek. Özellikle, her sektöre özel bir bölge. Yeni dönemde Türkiye bunun konuşarak, yapacak. Yasal düzenlemenin bir an önce çıkmasını bekliyoruz" diye ekliyor.

Geç kalmadı mı?
-Bence de geç kaldı. Belki bugün İzmir, Ege Serbest Bölgesi'yle birlikte Dubai'den daha popüler olabilir. Ancak bu yine olabilir. Zira, neredeyse tüm dünya Türkiye'ye geliyor. Her yer kızıdır olmasına rağmen Türkiye misafirler gibi parlıyor. Bu açıdan son teyakkü poketinin zamanında olarak doğru olduğunu düşünüyorum. Yabancılar iyi anlaşılabilir, doğruya doğru yatırım sermaye dediklerini, üretim yapar, istihdam yaratan, teknoloji getiren devleri daha fazla ülkemize ve bölgemize çekebiliriz.

Teknoloji Devi Huawei

ASB'de Yeri Üretime Başlıyor

Sahinler Holding'in en önemli yatırımlarından olan Avrupa Serbest Bölgesi'ne bir dünya devi daha geliyor.

Dünyanın önde gelen bilgi ve iletişim teknolojisi markalarından Huawei, mobil iletişimdeki en önemli dönüm noktalarından biri olan 4.5G'de yerli üretim için dünya devi teknoloji firmalarının yatırım yaptığı Avrupa Serbest Bölgesi'ni tercih etti. Alanının önemli üretici markalarından Amerikalı Flex ile işbirliğine giden Huawei, 4.5G baz istasyonları ve ağ enerji sistemleri üretecek fabrikasının açılışını Sahinler Holding'e bağlı Avrupa Serbest Bölgesi'nde gerçekleştirdi.

Açılış törenine: Sahinler Holding Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Sahin, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu Başkanı Dr. Ömer Fatih Sayan, Huawei Türkiye Genel Müdürü Li Shen, Çin Halk Cumhuriyeti Büyükelçiliği Temsilcisi, Turkecell, Türk Telekom Grubu ve Vodafone temsilcileri katıldı.

Konuyla ilgili değerlendirmede bulunan Huawei Türkiye Genel Müdürü Li Shen, "Geçtiğimiz 10 yıl, Türkiye'nin ekonomik gelişimi açısından son derece önemlidir. Huawei Türkiye'de bu süreçte büyük bir gururla, Türkiye'nin bu özel ve önemli büyüme sürecinde, ülkenin yanında yer alan markalardan biri olarak konumlandık. 2002 yılından bu yana Türkiye'de faaliyetlerini sürdüren Huawei, bugün %92'si Türk çalışanlardan oluşan 1.700 kişilik ekibiyle yoluna devam etmektedir. Huawei Türkiye, kurumsal vatandaş kimliği ile hükümetin, yabancı firmaların yerli üretimine desteği konusundaki politikalarını da son derece olumlu bulmakta ve içtenlikle desteklenmektedir. Huawei Türkiye bu süreçte; geniş ölçekli bir Ar-Ge Merkezi, Eğitim Merkezi ve 200'den fazla lokal iş ortaklığına imza attı.

Yaklaşık 6 ay süren özelli bir pazarlık sürecinin ardından, Huawei Türkiye olarak 10 farklı üretici arasından Flex ile işbirliğine gitme kararı aldık. 4.5G baz istasyonları ve ağ enerji sistemleri üretimine Ekim 2016'da başlanmayı hedefliyoruz."

Ülkemizde her alanda yerli ve milli üretimin artması yönündeki seferberliğe, bilgi ve iletişim sektörü özelinde katkı sağlayacak olan Huawei'nin Avrupa Serbest Bölgesi'nde üretimine başlıyor olmasından duyduğu mutluluğu dile getiren Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu Başkanı Dr. Ömer Fatih Sayan sözlerine şöyle devam etti: "Bilgi ve iletişim sektörünün ve doğal olarak ekonominin gelişmesi açısından Huawei'nin çalışmaları bizim için büyük önem taşıyor. Avrupa Serbest Bölgesi'ndeki bir tesiste üret-

len cihazların sadece 4.5G taleşinin yerlilik şartının sağlanması için değil, planlı ve gerçek anlamda kaliteli yerli ürünler olması açısından da önemli olduğunu düşünüyoruz. Türkiye olarak, teknolojiyi sadece kullanan değil üreten de bir ülke olmamız gerekiyor ve üretin olmak için de bu tür adımlar atmamız gerekiyor." dedi.

Teknoloji üretiminde insan kaynaklarına yapılan yatırımın da en az altyapı kadar önemli olduğunu belirtti Sayan: "Huawei, Akademi yapısı altında önemli eğitim çalışmaları da gerçekleştiriyor ve bu yöndeki insan kaynağının oluşmasına katkı sağlıyor. Türkiye'de yetişen, gelişen Ar-Ge alanında çalışan mühendisler arttıkça Türkiye'de teknoloji alanında yerli üretim daha da artacaktır. Ben bu bağlamda Türkiye'nin en yoğun teknoloji kümeleşmesinin olduğu Avrupa Serbest Bölgesi'nde bu tür yatırımlar için uygun koşullara sağladığı için ve Almanya'daki eğitimim döneminde bana ve diğer mühendis arkadaşlarıma yol gösteren, mentörlük yapan Sayın Kemal Sahin'e çok teşekkür ediyorum."

Törenin konuşan Sahinler Holding Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Sahin Almanya'da tanıştığı mühendis gençlerin şimdilerde özel sektörde ve kamuda önemli görevlerde bulunmasından duyduğu mutluluğu belirterek sözlerine şöyle devam etti:

"Benim için bugün bu organizasyonun duygusal yönü biraz daha ağır basıyor. Ben halen Almanya'da gençleri motive etmek ve daha iyi eğitim almalarını sağlamak için çalışmalarını sürdürüyorum. Sayın Ömer Fatih Sayan'a ve Aachen Teknik Üniversitesi'nden mezun olmuş ve öğrencilik

dönemlerinde mentorluğunu yaptığı Huawei firmasında üst düzey yönetici olan değerli arkadaşımıza da özgül dolu sözleri için çok teşekkür ediyorum. Böyle iyi yetiştirilmiş mühendislerle Türkiye, daha önceden hep satın aldığı, dövizini ödediği teknolojiyi artık kendisi üretecek. Huawei firmasıyla, serbest bölgenizde uzun zamandır üretim yapan Flex firması bir iş birliğine başladı. Artık burada Türkiye hızlı bir şekilde Türk mühendisleriyle yeni teknolojiler geliştirecekler ve geleceğin teknolojisini üretecekler, dünyaya satacaklar. Türkiye ancak bu şekilde kalkınmış ülkelerin seviyesine gelebilir." dedi.

Avrupa Serbest Bölgesi'ni teknoloji firmalarının yatırım yapması ve yabancı sermaye çekmek için kurguladıkları dile getiren Sahin sözlerine şöyle devam etti:

"Bugün Avrupa Serbest Bölgesi'nde 3M, Indorama, Polyplex, Beckaert, Korozo, Foxconn gibi dev teknoloji firmaları arasında yeni bir marka katıldı. ASB'den %70'i yabancı sermayeli olan 200'e yakın firmadan, 170 ülke ihracat yapıyor. Çalışan sayısı 4000'i bulan bölgenizde, ticaret hacmi 2,5 milyar doları geçti. ASB'den ihracat yapılan ürünlerin çoğu teknoloji ürünleri ve katma değeri yüksek ürünler. Dolayısıyla burada örnek bir sanayi teknoloji bölgesi, bir anlamda Silikon Vadisi yaratık. Bu şekilde ülkemize ve bölgenize katma değer yaratmaya devam ediyoruz. Önümüzdeki günlerde, serbest bölgenizde 302 milyon dolara varan yatırımla 2500 kişiye istihdam yaratacak, 14 yeni yatırımımızı da açılış törenlerini gerçekleştireceğiz." dedi.

HABER MERKEZİ

ÖZETLE...

SERBEST BÖLGELERİN SAĞLADIĞI AVANTAJLAR

- Gümrük vergisinden %100 muafiyet.
- İmalat şirketleri için kurumlar vergisinden %100 muafiyet.
- KDV ve özel tüketim vergisinden %100 muafiyet.
- Düzenlenecek evraklara uygulanan damga vergisinden %100 muafiyet.
- Tamamı yurt dışına olmak kaydıyla Serbest Bölgelerden verilecek belirli lojistik hizmetlere %100 gelir ve kurumlar vergisi istisnası.
- KDV ve diğer vergilerden muaf hazır altyapı.

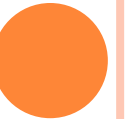

- Çalışan maaşı üzerinden alınan gelir vergisinden %100 muafiyet (serbest bölgelerde ürettiği ürünlerin FOB bedelinin en az %85'ini ihraç eden şirketler için).
- Malların süre sınırlaması olmaksızın serbest bölgelerde tutulabilmesi.
- Şirketlerin, serbest bölgelerden elde edilen karı hiçbir sınırlama olmaksızın yurt dışına ya da Türkiye'ye serbestçe aktarabilmeleri.
- Mülk alım-satımında tapu harcından muafiyet.
- İnşaat, proje, iskan, izin ve onay süreçlerinde KDV muafiyeti.
- İkinci el/kullanılmış makine getirilmesine müsaade edilmesi.

EKŞİ SÖZLÜKTEN...

- Adana, İstanbul, İzmir gibi kıyısal şehirlerimizde bulunan bölgeler, gümrük dışı sayılan, oraya mal gönderilince ihracat yapıldığı addedilen yerlerdir...
- Ülke sınırları içinde bulunan fakat dış ticaret ve gümrük mevzuatı açısından gümrük hattı dışında sayılan, ticari ve mali yasal düzenlemelerin uygulanmadığı, ülke sınırlarından fiziki olarak ayrılan ticari ve endüstriyel faaliyet yapılan yer.. Ayrıca arabanıza çarpsalar ilgilenecek polis bulamadığınız yer..
- İstanbul Serbest Bölgesi, içinde bir taksi durağı bile olmayan, Allahın unuttuğu bir yerdir..
- Anadolu'daki ilk uygulaması Asur ticaret kolonileri döneminde yapılmış gümrüksüz ticaret alanları. Söz konusu alanların o dönemlerdeki adı Karum'dur.

- İçeri bir takım sandığı sokmak için deveye hendek atlatılan bölge, fatura değeri belli bir rakamı aşan malları içeri sokmak için ihracat yapılması gerekiyor. İş için gidiliyorsa ve ufak tefek bir Őeyler gtrlecekse (alet edevat) stepne çıkarılıp yerine konulabilir mesela..
- Serbest bölgede perakende ticaret yapılmaz..
Taksi durağı, serbest bölgede kurulabilecek bir işletme değildir, olamaz..
- Tek avantajı vergiler değildir, uygun fiyatla yatırım yapılabilecek, altyapısı hazır araziler oldukları unutulmamalıdır.
- Kafadan tamamen serbest olmayıp belli başlı tarifelere tabi bölge..

TEŞEKKÜRLER..

gedizgulsen@gmail.com

